

VENDIM
Nr. 24, datë 25.4.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Sokol Berberi anëtar i “ “

Vitore Tusha anëtare e “ “

Altina Xhoxhaj anëtare e “ “

Fatmir Hoxha anëtar i “ “

Gani Dizdari anëtar i “ “

Besnik Imeraj anëtar i “ “

Fatos Lulo anëtar i “ “

Vladimir Kristo anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 1.3.2016, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen nr. 75/29 Akti, që i përket:

KËRKUES: Klement Fejzaj, përfaqësuar në gjykim me prokurë të posaçme nga avokate Shega Ligori.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Serri Xhindi, përfaqësuar në gjykim me prokurë të posaçme nga avokat Arben Rakipi.

Barjam Fejzaj, në mungesë.

Ramiz Aliraj, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimeve nr. 610, datë 12.6.2012, të Gjykatës së Apelit Vlorë; nr. 00-2015-1109, datë 16.4.2015, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

BAZA LIGJORE: Nenet 4/1, 5, 42, 131/f, 134/1/g dhe 134/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; ligji nr. 8577, datë 10.12.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”; neni 6/1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Vladimir Kristo, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, që është shprehur për pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Serri Xhindi, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Palët ndërgjyqëse janë bashkëfshatarë nga fshati Kaninë, Vlorë. Subjekti i interesuar Serri Xhindi, duke pretenduar se kërkuar ka filluar një ndërtim të paligjshëm brenda sipërfaqes së tokës në pronësi të familjes Xhindi, i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë me kërkesë-padi me objekt lirim e dorëzim sendi.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë, me vendimin nr. 1270, datë 31.5.2011, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë.

3. Gjykata e Apelit Vlorë, mbi ankimin e subjektit të interesuar Serri Xhindi, me vendimin nr. 610, datë 12.6.2012, ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe duke e gjykuar çështjen në fakt ka përcaktuar detyrimin e kërkuarit dhe të subjekteve të interesuara Bajram Fejzaj dhe Ramiz Aliraj t'i lirojnë subjektit të interesuar Serri Xhindi sipërfaqen e tokës prej 2.150 m² sipas aktit të ekspertimit.

4. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2015-1109, datë 16.4.2015, ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuarit, me arsyetimin se nuk përmban shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 472 i Kodit të Procedurës Civile (KPC).

II

5. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) duke kërkuar shfuqizimin e vendimeve objekt kërkese. Ai pretendon se i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor në aspektet e mëposhtme:

5.1. Është cenuar parimi i sigurisë juridike, pasi kërkuesi e ka poseduar për 20 vjet në mënyrë të pandërprerë dhe pa shqetësim pronën.

5.2. Është cenuar e drejta e aksesit dhe e ankimit efektiv, sepse Gjykata e Lartë edhe pse në prezencë të dy vendimeve gjyqësore me qëndrime të ndryshme, nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuesit.

5.3. Është cenuar parimi i gjykatës së caktuar me ligj, sepse Gjykata e Lartë duke mos e arsyetuar vendimin e saj, nuk ka ushtruar funksionin e kontrollit të zbatimit të ligjit.

5.4. Është cenuar parimi i barazisë së armëve, sepse Gjykata e Apelit nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuesit. Kjo shkelje nuk është korrigjuar as nga Gjykata e Lartë.

5.5. Është cenuar standardi i arsyetimit të vendimit, sepse vendimi i Gjykatës së Apelit dhe ai i Gjykatës së Lartë nuk janë të arsyetuar.

5.6. Është cenuar parimi i ligjshmërisë, pasi gjykatat kanë vlerësuar dhe konsideruar falsifikimin si gabim material.

5.7. Gjykata e Lartë në raste analoge ka mbajtur qëndrim të kundërt për aktin e falsifikuar.

6. **Subjekti i interesuar**, Serri Xhindi, ka prapësuar në mënyrë të përmbledhur se:

6.1. Kërkuesi nuk i ka shteruar të gjitha mjetet juridike për pretendimet për cenimin e parimit të sigurisë juridike dhe atij të barazisë së armëve, sepse nuk i ka parashtruar këto pretendime në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë.

6.2. Vendimet e gjykatave nuk kanë cenuar parimin e sigurisë juridike, pasi nuk jemi në kushtet e mosrespektimit të një vendimi gjyqësor të formës së prerë apo përpara një vendimi të prokurorisë për deklarimin e falsitetit të dokumentit.

6.3. Vendimi i Gjykatës së Apelit Vlorë plotëson të gjitha kriteret e përcaktuara nga KPC-ja dhe jurisprudenca kushtetuese për arsyetimin e vendimit.

6.4. Edhe vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë i ka përmbushur elementet e përcaktuara nga jurisprudenca kushtetuese dhe KPC-ja lidhur me standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, sepse ai përmban shkaqet e rekursit dhe arsyen e mospranimin të tij. Sipas jurisprudencës kushtetuese arsyetimi i kufizuar i vendimit të marrë në dhomën e këshillimi nuk e cenon procesin e rregullt ligjor.

6.5. Gjykatat nuk e kanë cenuar parimin e barazisë së armëve, sepse kërkuesi ka paraqitur prova, ka debatuar për ekspertimet dhe ka paraqitur prapësime. Pretendimet e tij lidhur me këtë parim, përkundrazi, kanë të bëjnë me kundërshtimin e arsyetimit të vendimeve, pasi kërkuesi nuk argumenton për mospasjen e mundësisë për të paraqitur argumentet dhe deklaratimet e tij për faktet dhe provat.

6.6. Pretendimi i kërkuesit për shkeljen e parimit të ligjshmërisë dhe trajtimit të barabartë ka të bëjë me interpretimin e neneve 246, 248 e vijues të KPC-së, çka nuk hyn në juridiksionin kushtetues.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuesit

7. Gjykata vlerëson se kërkuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të rregullimit kushtetues të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi pretendimet e tij janë paraqitur brenda afatit ligjor dyvjeçar të parashikuar nga neni 30/2 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë".

8. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materia* Gjykata ka theksuar se bazuar në nenin 131/f të Kushtetutës ajo vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individit për shkeljen e së

drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, pasi ai të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e kësaj të drejte, çka nënkupton se kërkuuesi duhet t'i shfrytëzojë, në shkallët e sistemit gjyqësor, të gjitha mjetet e lejueshme dhe mundësitë procedurale për vendosjen në vend të së drejtës së pretenduar. Mjetet ligjore konsiderohen të shteruara kur, në varësi të rrethanave të çështjes, rregullat procedurale nuk parashikojnë mjete të tjera ankimi (*shih vendimin nr. 48, datë 6.7.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Në rastin në shqyrtim, bazuar në sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimi i subjektit të interesuar se kërkuuesi nuk i ka shteruar mjetet ligjore në dispozicion, është i pabazuar. Nga materialet e kësaj çështjeje, siç do të arsyetohet në vijim në vendim, rezulton se kërkuuesi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë, ku ka ngritur edhe pretendimet e tij lidhur me procesin civil të zhvilluar nga gjykatat e faktit. Prandaj, Gjykata konstaton se kërkuuesi nuk ka në dispozicion mjet tjetër për të kundërshtuar vendimet objekt shqyrtimi.

10. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se pretendimet e kërkuessit *prima facie* bien në fushën e veprimit të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, prandaj ato do të shqyrtohen në vijim në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, të së drejtës së aksesit në gjykatë dhe të së drejtës së ankimit

11. Kërkuuesi pretendon se vendimi i Gjykatës së Apelit dhe ai i Gjykatës së Lartë nuk janë të arsyetuar dhe se Gjykata e Lartë edhe pse e ndodhur para faktit të dy vendimeve gjyqësore me qëndrime diametralisht të kundërta, nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të tij, duke i cenuar të drejtën e aksesit në gjykatë dhe të drejtën e ankimit në kuptimin substancial.

12. Gjykata vëren se lidhur me cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit të Gjykatës së Apelit kërkuuesi nuk ka parashtruar asnjë argument kushtetues, prandaj Gjykata do të ndalet në shqyrtimin e pretendimeve të lartpërmendura vetëm në lidhje me vendimin e Gjykatës së Lartë.

13. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkzioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet edhe vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 3, datë 26.1.2015; nr. 63, datë 23.9.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve në përfundim të gjykimit përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar domosdoshmërinë e arsyetimit të vendimeve gjyqësore si një garanci për procesin ligjor. Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes (*shih vendimet nr. 3, datë 26.1.2015; nr. 63, datë 23.9.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Zbatimi i këtij parimi është vlerësuar nga Gjykata rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre. Ajo ka verifikuar nëse vendimi i kundërshtuar është logjik, ka kundërthënie, përmban referenca në ligjin e zbatueshëm dhe nëse respekton të gjitha elementet e sipërpërmendura. Gjykata ka theksuar, gjithashtu, se detyrimi për të respektuar këtë standard ndryshon në varësi të rrethanave të çështjes konkrete dhe natyrës së vendimit dhe se masa e arsyetimit varet nga natyra e vendimit në fjalë (*shih vendimet nr. 3, datë 26.1.2015; nr. 63, datë 23.9.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Për gjykimin në Gjykatën e Lartë, sipas KPC-së (nenet 472 e në vijim), rekursi, ndër të tjera, duhet të përmbajë shkaqet për të cilat kërkohet prishja e vendimit, duke iu referuar normave ligjore mbi të cilat mbështetet, dhe shqyrtimi i çështjes në kolegjet seleksionuese

konsiston në një vlerësim të këtyre shkaqeve. Gjykata në këtë drejtim ka theksuar se është kompetencë e Kolegjit Civil/Penal (dhoma e këshillimit) të analizojë dhe vlerësojë nëse shkaqet e ngritura në rekurs janë në përputhje me kërkesat e ligjit. Megjithatë, ky standard nuk duhet kuptuar sikur i mundëson Gjykatës së Lartë ushtrimin e kompetencës së mësipërme në mënyrë diskrecionale. Gjykata ka theksuar se standardet kushtetuese për një proces të rregullt ligjor duhen respektuar në të gjitha fazat e gjykimit, përfshirë këtu shqyrtimin e rekursit nga Gjykata e Lartë në dhomë këshillimi. Rekursi është i vetmi mjet procedural në dispozicion të kërkuarit, me anë të të cilit ai mund të ketë akses në Gjykatën e Lartë, duke e investuar këtë të fundit me shqyrtimin e pretendimeve të tij (*shih vendimin nr. 9, datë 15.3.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Në çështjen në shqyrtim, Gjykata vëren se dy gjykata të niveleve të ndryshme, ajo e shkallës së parë dhe ajo e apelit, i kanë dhënë përgjigje diametralisht të kundërta zgjidhjes së konfliktit *de quo*. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë ka arritur në përfundimin se pretendimi i subjektit të interesuar Serri Xhindi (palë paditëse në atë gjykim) se ndërtimi i kërkuarit ndodhet brenda sipërfaqes së tokës në pronësi të familjes Xhindi, nuk mbështetet në provat e administruara në gjykim. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Vlorë arsyetimin e saj e ka bazuar në aktin e ekspertimit kriminalistik, nga i cili rezulton se në aktin e marrjes së pronësisë së subjektit të interesuar Serri Xhindi ka korrigjime në disa rreshta, si dhe në aktin e ekspertimit topografik, sipas të cilit pronat e palëve ndërgjyqëse kanë mbivendosje, e cila shmanget nëse nuk do të ekzistonin korrigjimet në aktin e marrjes së pronësisë. Ndërsa, Gjykata e Apelit Vlorë në marrjen e vendimit nuk ndalet mbi thelbin e mosmarrëveshjes, që ka të bëjë me faktin se në pronësinë e cilës prej palëve ndërgjyqëse ka filluar ndërtimi, por është mjaftuar vetëm me vlerësimin e korrigjimeve të aktit të marrjes në pronësi të subjektit të interesuar, që sipas saj janë thjesht “lapsuse”. Gjykata e Apelit Vlorë, duke mos e konsideruar aktin e ekspertimit topografik, përfundimin e saj e bazon në faktin se korrigjimet në aktin e marrjes së tokës në pronësi të subjektit të interesuar janë të konfirmuara në dokumentet e disa prej organeve shtetërore (komuna Qendër dhe kadastra Vlorë), por që nuk rezultojnë të jenë thirrur prej saj si palë në gjykim.

18. Në këto kushte, kërkuari për zgjidhjen e problemit i është drejtuar Gjykatës së Lartë, duke kërkuar prej saj, si gjykatë më e lartë, të bëjë rolin e “arbitrit” ndaj vendimeve të shkallëve më të ulëta. Pretendimeve të kërkuarit Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë i përgjigjet me një vendim standard formal mospranimi të rekursit, i cili nuk përmban asnjë arsyetim jo vetëm për të kuptuar shkaqet e këtij qëndrimi, por edhe për ta përligjur vendimmarrjen e tij, pavarësisht se arsyetimi i vendimit (qoftë edhe me një argumentim të shkurtuar të pretendimeve) është detyrim kushtetues që buron nga neni 142/1 i Kushtetutës dhe KPC-ja.

19. Gjykata është shprehur se kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, e aq më tepër i Gjykatës së Lartë. Kur në rekurs janë ngritur pretendime të cilat janë të rëndësishme për verifikimin e kushtetutshmërisë së procesit të zhvilluar në gjykatat e zakonshme, Gjykata e Lartë, bazuar në natyrën e gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, si dhe në parimin e subsidiaritetit, që udhëheq raportet ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, duhet të investohet në ekzaminimin e tyre dhe të mbajë një qëndrim të shprehur lidhur me to (*shih vendimet nr. 4, datë 28.2.2006; nr. 41, datë 29.12.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Në këtë drejtim edhe pse interpretimi i ligjit material e procedural dhe zbatimi i tij në çështjet konkrete nuk hyn në juridiksionin kushtetues, Gjykata vlerëson se në një shtet të së drejtës roli i Gjykatës së Lartë, si gjykatë e ligjit, është i pazëvendësueshëm. Ajo i ka të gjitha mjetet dhe kompetencat që të marrë një rol aktiv, i cili shkon përtej ligjit dhe synon të drejtën, duke ndikuar efektivisht edhe në vendimmarrjen e gjykatave të shkallëve më të ulëta, duke përfshirë këtu, veç të tjerave, edhe të drejtën e Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë për të marrë vendime për njësimin ose ndryshimin e praktikës gjyqësore.

21. Nga kjo pikëpamje, Gjykata ka vlerësuar se Gjykata e Lartë rast pas rasti duhet t’u japë përgjigje problemeve ligjore që në praktikë lidhen me interpretimin e ligjit. Sipas gjykatës në të

tilla raste kërkuessit, duke mos marrë përgjigje për pretendimet e tij me natyrë kushtetuese, për shkak të vendimit të mospranimi të rekursit, i cenohet jo vetëm e drejta e aksesit, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, por edhe e drejta e ankimit në kuptimin substancial, e parashikuar në nenin 43 të Kushtetutës (*shih vendimin nr. 4, datë 5.2.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. E drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Gjykata ka vlerësuar vazhdimisht se administrimi i mirë i drejtësisë fillon me garancinë që një individ të ketë akses në gjykatë, për t'i siguruar atij të gjitha aspektet e një forme gjyqësore të shqyrtimit të çështjes. E drejta e aksesit në një organ gjyqësor duhet të jetë një e drejtë që lidhet me themelin dhe jo një e drejtë e pastër formale. Aksesit në gjykatë duhet të jetë substantiv dhe jo thjesht formal. Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj për pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Nga ana tjetër, Gjykata ka pohuar se e drejta e ankimit, e sanksionuar në nenin 43 të Kushtetutës, është vlerësuar si mundësi e çdo individ për të pasur mjete të caktuara proce-durale për të kundërshtuar vendimin e dhënë nga një gjykatë më e ulët në një gjykatë më të lartë, duke i garantuar atij (individit) të drejtën për t'u përballur me drejtësinë në të gjitha nivelet e saj. Pra, me Kushtetutë, kujtdo i garantohet e drejta për t'u ankuar të paktën një herë kundër çdo vendimi gjyqësor të dhënë ndaj tij. Kjo garanci e rëndësishme kushtetuese është edhe një tejkalim pozitiv krahasuar me standardet që ofron në këtë drejtim Konventa Evropiane e të Drejtave të Njeriut. Në funksion të ushtrimit efektiv të së drejtës së ankimit ka rëndësi të realizohet si aspekti formal/procedural, ashtu edhe ai substancial. Kërkesat procedurale të ankimit janë, para së gjithash, në funksion të aksesit që duhet të kenë individët për të ushtruar efektivisht ankimin ndaj vendimit gjyqësor. Çdo instancë ankimuese që njeh sistemi i normave procedurale civile/penale është pjesë e së drejtës së individit për të pasur akses në gjykatë (*shih vendimin nr. 6, datë 10.2.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Bazuar në sa më lart, si dhe duke pasur parasysh edhe problemet e lidhura me disponimet e pasurive të paluajtshme të fituara në vite, në rastin objekt shqyrtimi, Gjykata çmon se Gjykata e Lartë nuk i ka shqyrtuar në themel pretendimet e kërkuessit lidhur me mangësitë e vendimit të Gjykatës së Apelit, duke i mohuar atij të drejtën e aksesit në gjykatë, si dhe të drejtën e ankimit në kuptimin substancial në këndvështrim të së drejtës për të pasur një vendim përfundimtar që do t'u jepte përgjigje pretendimeve të tij.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike

25. Lidhur me pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike, kërkuessi parashtron se ai e ka poseduar pronën për 20 vjet në mënyrë të pandërprerë dhe pa shqetësim në bazë të një akti që nuk është i falsifikuar.

26. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se parimi i sigurisë juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin. Ndërsa në rastin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, siguria juridike nënkupton që, në rastet kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim. Pra kur vendimi ka marrë formë të prerë ai është i detyrueshëm për palët, trashëgimtarët e tyre, për personat që tërheqin të drejta nga palët, për gjykatën që ka dhënë vendimin dhe për të gjitha gjykatat dhe institucionet e tjera. Asnjë gjykatë nuk mundet të gjykojë sërish të njëjtën padë kundrejt të njëjtave palë. Vendimi gjyqësor i formës së prerë, që përbën gjë të gjykuar, është shprehje dhe konkretizim i së drejtës mbi marrëdhënien juridike dhe ka qëllim t'i japë jo vetëm qartësi, por edhe siguri kësaj marrëdhënieje (*shih vendimin nr. 2, datë 29.1.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Për sa më sipër, Gjykata çmon se në rastin në shqyrtim, përderisa pretendimi i kërkuessit për cenimin e parimit të sigurisë juridike nuk lidhet me ekzistencën e ndonjë vendimi të formës së prerë, ky pretendim është haptazi i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të gjykatës së caktuar me ligj

28. Kërkuesi, gjithashtu, pretendon se është cenuar parimi i gjykatës së caktuar me ligj, sepse Gjykata e Lartë duke mos e arsyetuar vendimin e saj nuk ka ushtruar funksionin e kontrollit të zbatimit të ligjit.

29. Gjykata në jurisprudencën e saj ka vlerësuar se një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, sipas nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, është edhe shqyrtimi i çështjes nga një “*gjykatë e caktuar me ligj*”. Ky element karakterizohet, në kuptimin material, nga funksioni i saj gjyqësor, që ka të bëjë me zgjidhjen e çështjeve nga organe të ngarkuara me ligj për të dhënë drejtësi. Përveç këtij kushti, këto organe duhet të shqyrtojnë dhe të vendosin mbi çështje që janë në kompetencë të tyre gjatë një procesi të zhvilluar mbi një procedurë ligjërishit të përcaktuar dhe në pajtim me rendin juridik. E drejta e çdo pale për t’u dëgjuar në seancë përpara një gjykate kompetente dhe të caktuar me ligj nënkupton që gjykata të ketë juridiksion për të gjykuar çështjen dhe që kompetenca për të vendosur për të t’i jetë njohur nëpërmjet ligjit (*shih vendimin nr. 2, datë 29.1.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

30. Gjykata çmon se në rastin në shqyrtim, përderisa Gjykata e Lartë është gjykata kompetente për të shqyrtuar çështjen në fjalë, fakti që ajo e ka shqyrtuar atë në dhomën e këshillimit nuk do të thotë se ka cenuar elementet e parimit të gjykatës së caktuar me ligj. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se ky pretendim i kërkuesit nuk është i bazuar.

D. Për pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve

31. Lidhur me cenimin e parimit të barazisë së armëve kërkuesi parashtron se Gjykata e Apelit nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të tij dhe se kjo shkelje nuk është korrigjuar as nga Gjykata e Lartë.

32. Gjykata ka theksuar se parimi i barazisë së armëve përbën një nga elementet më thelbësore të procesit të rregullt ligjor. Ky standard kushtetues nënkupton që secilës palë duhet t’i ofrohen mundësi, për të paraqitur pretendimet për çështjen, në kushte të tilla që të mos e venë në disavantazh me palën tjetër. Parimi i barazisë së armëve nënkupton se çdokush që është palë në proces duhet të ketë mundësi të barabarta që të paraqesë çështjen e tij dhe se asnjë palë nuk duhet të gëzojë avantazh të konsiderueshëm ndaj palës tjetër, por duhet të përcaktohet një ekuilibër i drejtë mes palëve. Nëse nuk do të ekzistonte barazia e armëve në gjykim, atëherë argumentet e njërës palë do të prevalonin mbi argumentet e palës tjetër dhe, për rrjedhojë, e drejta për të marrë pjesë në gjykim do të zhvishej nga funksioni i saj kushtetues për të garantuar një proces të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 9, datë 26.2.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

33. Në rastin në shqyrtim, Gjykata konstaton se kërkuesit, nëpërmjet mbrojtësit të tij, në të gjitha shkallët e gjyimit i është dhënë mundësia për t’u njohur dhe për të debatuar mbi të gjitha provat, si dhe për të paraqitur argumentet dhe provat e tij në lidhje me çështjen. Ndërsa mënyra e vlerësimit të tyre, sipas jurisprudencës së Gjykatës, nuk hyn në juridiksionin kushtetues. Kontrolli kushtetues që kjo Gjykatë ushtron ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit për një proces të rregullt ligjor. Problemet e interpretimit dhe të zbatimit të ligjit për zgjidhjen e çështjeve konkrete, si dhe të vlerësimit të fakteve dhe rrethanave të tyre nuk përbëjnë juridiksion kushtetues, nëse ato nuk shoqërohen me cenimin e këtyre të drejtave (*shih vendimin nr. 13, datë 10.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Për rrjedhojë, Gjykata çmon se edhe ky pretendim i kërkuesit është i pabazuar.

34. Si përfundim, bazuar në standardet e mësipërme kushtetuese, Gjykata vlerëson se në rastin konkret Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë duhej të investohej për t’u dhënë përgjigje në themel pretendimeve të kërkuesit, duke realizuar në këtë mënyrë të drejtën e aksesit, si dhe të drejtën e ankimit në kuptimin substancial nëpërmjet një vendimi të arsyetuar. Për rrjedhojë, pretendimet e kërkuesit në këtë drejtim janë të bazuara dhe duhen pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f, dhe 134/1/g, të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë

votash,

VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë të vendimit nr. 00-2015-1109, datë 16.4.2015 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Fatmir Hoxha, Gani Dizdari, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj

Anëtarë kundër: Sokol Berberi, Altina Xhoxhaj, Fatos Lulo